

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Sententia

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

Senectutem non sentimus aduenire, sed aduenisse. Lib. 10. m. utationis ab obiectis, scilicet visus, auditus, olfactus, gustus &...

Senectus. Clanculum ipsa subrepat senectus, in quam quicquid habet infelicis & incurabilis mali natura. Et nunc...

ADAGIA.

Confiteri. oi dii podovras in uariis negotiis. Theoc. Quisquis amat angit, in una luce senescunt. Quaderabit in eos...

Senectus carnis, pro humano iudicio, Col. 2. 18. sensus piorum qualis, 1. Ioan. 5. 20. sensum Christi tenet Paulus, 1. Cor. 2. 10. sensum Dei...

EXEMPLA BIBLICA.

Abraham, Sara, Gen. 18. 11. Et 24. 1. Loth, 19. 26. 1. Et 31. 29. Iacob, 4. 4. 20. Et 48. 10. Iosiah, 1. 1. 2. Ge...

Senectus quaedam est commutatio: & nihil sensum habet, quod non sit anima praeditum. Lib. 2. de anim. c. 4. T. 37. Vbi sensus est, cum dolor & voluptas consequuntur. Lib. 2. de anim. c. 2. T. 21. Et 3. T. 27.

HIEROGLYPHICA.

Senectus cum videtur, per Canos senectutem, locorum ubique locum, dicere: sed illud commemoratione non iniucundum...

Senectus quaedam est commutatio: & nihil sensum habet, quod non sit anima praeditum. Lib. 2. de anim. c. 4. T. 37. Vbi sensus est, cum dolor & voluptas consequuntur. Lib. 2. de anim. c. 2. T. 21. Et 3. T. 27.

Sensus.

DEFINITIO. ET ETYMOL.

Sensus. Gr. αἴσθησις, s. αἴσθησις, s. o, sensibilis dicitur. Est autem sensus potentia passiva. secund. B. Th. 1. part. 9. art. 3.

Sententia.

DEFINITIO. ET ETYMOL.

Sententia. Graec. δῶσις, s. δῶσις, s. o, animaduerto dicitur. Est autem sententia determinata acceptio alterius partis contradictionis. secund. B. Th. 3. sent. dist. 23. q. 2. art. 2. Sentire, unde sententia deducitur, proprie est sensus percipere, quod ad corpus duntaxat pertinet, unde quinque corporis sensus sunt appellati, de quibus supra. Interdum sentire penitur pro intelligere. Nonnunquam iudicare. Hinc etiam sententia deriuatur quae & sic definitur. Sententia est iudicialis definitio, quae controuersus finem imponit, pronuntiatione competentis iudicis, condemnationem vel absolutionem continens. secund. Gofre. Sententia est appellatio iuris ad particulare factum. secund. B. Thom. 1. secund. q. 95. art. 1.

Sententia est non de singularibus, sed de vniuersalibus enunciatio: nec de omnibus vniuersalibus, sed de quibuscunq; operationes sunt, quae ad agendum eligenda vel fugienda sunt. *secund. Arist. lib. 2. Rhetor*

Sententia est aequi & boni viri iudicium rectum. *Arist. 6. Ethic. cap. 11.*

SENTENTIAE PHILOSOPHICAE.

Sententia, perspicacia, prudentia, & intellectus, ad eisdem referentes dicimus: habitus enim omnes sunt ad idem tendentes: omnes enim hae facultates vltimorum sunt, & particularium. *ibid.*

Sententia est pronuntiatum non de singularibus, sed de vniuersalibus: nec de vniuersalibus omnibus, sed de his, quorum actiones sunt, ea, quae persequimur, aut fugimus ad agendum. *Rhet. 2.*

Sententia vniuersa quatuor sunt: aut cum subiectione rationis, aut sine subiectione rationis: quae cumque quidem confirmationem desiderant, sunt, quae incredibile, aut contrarium aliquid continent, quae nihil incredibile, sine subiectione rationis Et hae ut alicuiusque inferuntur, innotescunt: at quae rationem subiectum habent, aliae partes enthymematis sunt: aliae enthymematice quidem, sed non pars enthymematis, quae in primis quoque probantur: hae vero sunt, in quibus causa rei, quae dicitur, extat. *Arist. Rhet. 2.*

Sententiae de incredibilibus aut contrariis non sine subiectione rationis ponendae sunt: sed ut proponenda ratione sententiam pro conclusione adhibere oportet, aut hae proposita priora subicere, & etiam obscura, vt Laconica subiicienda. *ibid.*

Sententias de his rebus, quarum est peritus, quadiori natu dicere conuenit. *Arist. Rhet. 2.*

Sententias & fabulas & adulescentes proferant, indecorum est. *idem. ibid.*

Sententias de re vniuersa, in vniuersum dicere, in conuestione atque indignatione maxime conuenit, & in his, aut cum exordis, aut postquam demonstraueris. *ibid.*

Sententiae perulgaris & communes si sunt vtilis, vsurpandae sunt: & aduersus ea, quae in ore vulgi sunt, sententiae profrendae. *ibid.*

Sententiae magnum ad dicendum auxilium auferunt: vnum quidem propter vanitatem eorum, quam audiunt: quia letantur, si quis in vniuersum loquens, in opiniones, quas ipsi in parte habent, inciderit. *Arist. Rhet. 2.*

Sententiae morales reddunt orationes. *ibid.*

Sententiae vti debemus, & in narratione, & in fine. *idem Rhet. 3.*

Sententia est aduersus res omnes opinionis propriae declaratio. *Arist. Rhet. ad Alex. c. 11.*

Sententiarum duo sunt genera: alterum credibile, alterum incredibile, cum credibile dixeris, nullae reddendae sunt causae, cum incredibile dixeris, causae paucis dicendae sunt, vt & dicentiam & incredulitatem fugias. *ibid.*

Sententiae ex semper sunt afferendae, quae in rebus praesentibus quam sententiae, ne, quod dicitur, inconcinnum & violentum appareat. Et eas multas faciemus, aut ex propria natura, aut ex superlacione, aut ex similitudine. *ibid.*

Sententiae a commendationibus differunt, quia ex solum ex contrariis constant: sententiae vero, & de repugnantiis, & simpliciter ipsas secundum se ostendere possumus. *Arist. Rhet. ad Alex. cap. 15.*

Sententia in his vsatur, quae quomodo aliquis est, vel non est, ostendunt, vel vniuersae enuntiant. *idem de poet. c. 4.*

Sententias debet ostendere, soluere, perturbationes praeparare, & exaggerare & diminuer. *ibid. c. 19.*

Sententia Aristotelis est minoris dubitationis omnium sententiarum, & magis conueniens, vt sit vera. *Auerr. in 12. met. tex. co. 18.*

Sententia est rationis decretum, quod secundum cingentes casus pro tempore & loco tunc est vltimum. *Albert. Magn. Ethic. 5. tract. 4. c. 1.*

ADAGIA.

Palinodiam canere. *Plato. Anag. in Plat.*
Est diuersum ab his quae prius dixeris, dicere, atq; in contrarium vertere sententiam. *Sich selbst anj das Maul klopfen. W. ider hinhin uegen was er zuvor herauj gelogen hatte.*

Calculum reducere,
Est mutare factum, cuius te poeniteat, aut vterro consilium rei non satis commode instituta. *Cicero.*

Vertere tela. Funem reducere,
Est in diuersum mutare sententiam. *Perfius.*

Qua dederam supra, repero, funemq; reduco,
Horatius:
Nunc retrorsum

Vela dare, atq; iterare cursus cogor relicto.
Consilium in melius commutandum.

Si quando iubebimus mutare consilium, vterose sedum ac stultum, aut reprehemus quippiam, ut inconsulte factum, vsus suus illud Homeri:

Τὴν τοῦτο ὁμοῦν ἢ ἀποδῶν ἔσθῃ
Εἰς ἑξῆς ὁμοῦν ἢ ἀποδῶν ἔσθῃ
Quis tibi consilium submisit inerte, tu ad eum
Diuorior, sanamq; exemit pectore mentem?

Imitator Nepam.
Imitari Nepam dicitur, qui retrocedit,
Rep. euentio cogitationis,
Quam ipsi reprehendimus animi nostri consilium, aut
nem parum honestam, aut parum vtilem, locus erit huius
versicula:

Ἄλλο τὴν μοι ταῦτα φῖλος διαλέξω θυμῷ:
Sed mihi car animus secum hoc in pectore versat?
Talum reponere, το πρῶτον ἔναθῖς τῶν
Dicebantur, qui quod parum ex sententia euenerat, vt
atque, posterioribus corrigebant.

Vide, Philosophia, & Scientia.

Sepultura.

DEFINITIO ET ETYMOLOG.

Sepultura, Graec. τάφος, ἔδω, & ἄσπασ, sepelio dicitur, h. e. haur ab sepulchris, Leber, & Libbrah sepulchrum, a libbra, haur, sepeli, occurrunt sub terra abscondit. Cognominatum ber cum Rakab, putat: nam in sepulchro est putredine, haurum: item cum Caphar, forauit: quia in foramine terra, mortui hominis occultatur. Et autem sepultura locus conuictus, quiescit. Vel sepulchrum est locus conuictus, in quo ossa mortuorum conuictur.

Sepultura inuenta est, ne horror & sceler fit vitius, & ad resurrectionis futurae. *Ex B. 1. b. 4. sent. dist. 15. q. 2. ar. 1.*
Sepulchris non dicitur, quia sine pulu, vi quidam volunt, sepeliendo. Sepelio vero a sepeliendo, quia cada uerterat, alio genere materiae circumsepulitur, sepultura modo ipse chrum significat, modo actum ipsum sepeliendi.

BIBLICI LOCI.

Sepelire mortuos opus misericordiae, *Gene. 23. 26. & 28. 19. 29. & 50. 25. 15. 17. Num. 20. 1. Deut. 10. 6. & 21. 22. & 21. 23. & 21. 24. & 21. 25. & 21. 26. & 21. 27. & 21. 28. & 21. 29. & 21. 30. & 21. 31. & 21. 32. & 21. 33. & 21. 34. & 21. 35. & 21. 36. & 21. 37. & 21. 38. & 21. 39. & 21. 40. & 21. 41. & 21. 42. & 21. 43. & 21. 44. & 21. 45. & 21. 46. & 21. 47. & 21. 48. & 21. 49. & 21. 50. & 21. 51. & 21. 52. & 21. 53. & 21. 54. & 21. 55. & 21. 56. & 21. 57. & 21. 58. & 21. 59. & 21. 60. & 21. 61. & 21. 62. & 21. 63. & 21. 64. & 21. 65. & 21. 66. & 21. 67. & 21. 68. & 21. 69. & 21. 70. & 21. 71. & 21. 72. & 21. 73. & 21. 74. & 21. 75. & 21. 76. & 21. 77. & 21. 78. & 21. 79. & 21. 80. & 21. 81. & 21. 82. & 21. 83. & 21. 84. & 21. 85. & 21. 86. & 21. 87. & 21. 88. & 21. 89. & 21. 90. & 21. 91. & 21. 92. & 21. 93. & 21. 94. & 21. 95. & 21. 96. & 21. 97. & 21. 98. & 21. 99. & 21. 100.*

SENTENTIAE PATRYM.

Nec aliquid nocet fidelibus, negata eorum corporum sepultura, nec si exhibeatur, aliquid infidelibus prodest, & agenda pro mortuis.

Quibus peccata dimissa non sunt, a sacris locis post mortem iuuari non possunt: quia quos peccata grauiora deprimunt, etis locis se sepeliri faciunt, restat, vt de suis praesentibus peccatis: quia eos sacra loca non liberant, sed de culpa remouent, culant. *August. de ciuit. Dei, cap. 12. lib. 1. & haeq; 15. q. 2. can. peccata.*

Mastigata & Deribes miserimos putant, qui agros conuictant, & parentes, cognatos, propinquos, cum ad sepulchra uenerint, iugulatos deuorant: rectius esse dic. mes, vt a sepulchris a vermibus comedantur. Tibareni, quos dilexerunt, tunc dunt in patibulis. Hircani volueribus & canibus seminum praeciunt. Caspii bestias mortuos proiciunt. Scythae eos, qui a bestis amati sunt, viuos infodiunt cum ossibus mortuorum. Arabi in canibus ad hoc ipsum natritis obiciunt senes. Quod cum andri praefectus Nicamor emendare voluisset, pene amicum praeciam. *Hier. contra Iouinianum. c. 36.*

Vbi quae sepeliuntur, Domini est terra & plenitudo: sed dum quod oportet fieri, efficiatur. Lugere autem & deplorare lamentari eos, qui ab hac vita decedunt, ex pusillam mentis ritingi: hoc autem ex desperatione futurae resurrectionis iungit. *Ioan. Chrysostomi.*

PORTICAE SENTENTIAE.

Lacan lib. 7. Pharisil. in fin.
Liber a fortuna mors est, capis omnia vellus
Que genit: celo tegitur, qui non habet ornatum.
Agricus in Aurora.
Va tibi cessator demens: uxor dia mentem
Franger, & incultum jeda sepulchra praemem.

PC

POLYANTHE